

1 Kādas lietu tiesības (in rem) var rasties mantošanas ceļā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem?

Lietu tiesības, kas var izrietēt no mantošanas, ietver īpašumtiesības uz kustamu un nekustamu īpašumu, amatnieka un individuālā komersanta darba rīkiem, kā arī citas lietu tiesības (ķīlas tiesības, piekļuves tiesības, tiesības un pienākumus, kas izriet no tiesiskām un ar uzņēmējdarbību nesaistītām attiecībām, autortiesības (gan finanšu aktīvi, gan arī nemateriālie aktīvi), patenta pieteikuma iesniedzēja vai īpašnieka tiesības, tehniska uzlabojuma izgudrotāja tiesības uz kompensāciju, dizainparauga tiesības).

Mantot nevar īpašumtiesības, kas saistītas ar konkrētu personu, piemēram, personālservītūtu, tiesības uz mūža renti vai tiesības uz uzturīdzekļiem.

2 Vai šādas lietu tiesības (in rem) tiek reģistrētas nekustama vai kustama īpašuma reģistrā un, ja tā, vai šāda reģistrācija ir obligāta? Kurā reģistrā vai reģistros tās reģistrē un kādas ir reģistrācijai izvirzītās prasības un piemērotā kārtība?

Pēc testamenta apstiprināšanas procedūras pabeigšanas tiesa pieņem lēmumu par mantojumu, kas ir tiesas lēmums lietā pēc būtības, un tas ir deklaratīvs. Tas nozīmē, ka ar lēmumu personas tiek atzītas par mantiniekiem, legātāriem vai citiem mantojuma saņēmējiem, kuri testatora nāves brīdī ieguvuši tiesības uz mantojumu, tiesības uz legātu vai citas tiesības uz mantojumu. Tas arī nozīmē, ka lēmums par mantojumu neuzliek konkrētas izpildes saistības vai pienākumus, bet paredz, ka personas, kuru tiesības ir noteiktas galīgajā lēmumā par mantojumu vai legātu, pašas ir atbildīgas par minēto tiesību īstenošanu. Iepriekš izklāstītās normas neattiecas uz *tādu īpašumu nodošanu, ko paturējusi tiesa*. Tiesa uzdod nodot īpašumu nekavējoties pēc tam, kad ir stājies spēkā lēmums par mantojumu, kā arī uzdod īpašumu reģistrēt zemesgrāmatā. Taču pirms īpašuma nodošanas tā saņēmējiem ir pienākums iesniegt pierādījumus, ka viņi ir izpildījuši tos pienākumus vai nodrošinājuši to pienākumu izpildi, ko viņiem uzlicis testators to personu interesēs, kuras nevar nokārtot savas lietas un saņemt to, kas tām pienākas, vai ko uzlicis testators vispārēji lietderīgā nolūkā (Likuma par mantojumu 216. pants).

Reģistrācija zemesgrāmatā

Īpaši noteikumi attiecas arī uz *lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrāciju*. Minētās tiesības reģistrē zemesgrāmatā. Tiesa oficiāli uzdod veikt zemesgrāmatā nepieciešamos ierakstus par īpašumu nekavējoties pēc lēmuma par mantojumu stāšanās spēkā. Tas attiecas, piemēram, uz mantinieka īpašumtiesību reģistrāciju, kā arī citu īpašumtiesību apgrūtinājumu vai ierobežojumu reģistrāciju (legātāra tiesības uz lietojumu vai tiesības dzēst hipotēku legāta gadījumā).

Reģistrācija komercreģistrā

Līdzdalības daļas sabiedrībās un individuālo komersantu aktīvi tiek reģistrēti komercreģistrā. Visas izmaiņas attiecībā uz sabiedrības partneriem, kas reģistrētas tiesas reģistrā, ir tikai deklaratīvas, jo partnera statusu neiegūst tikai ar reģistrāciju tiesas reģistrā. Ja tiek mantota līdzdalība kādā sabiedrībā, ir jāiesniedz dibināšanas dokumenta grozītā konsolidētā versija, kas ietver grozītos noteikumus par partneriem un to līdzdalības daļām, ar notariālu apliecinājumu, ka grozītais dibināšanas dokuments atbilst galīgajam lēmumam par mantojumu. Individuālo komersantu reģistrē komercreģistrā, pamatojoties uz viņa pieteikumu. Ja pieteikums nav pilnīgs, reģistra administrators prasa pieteikuma iesniedzējam astoņu dienu laikā papildināt pieteikumu. Ja pieteikuma iesniedzējs noteiktajā termiņā nepapildina pieteikumu, reģistra administrators to ar lēmumu noraida. Šo reģistra administratora lēmumu var pārsūdzēt astoņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

Reģistrācija citos reģistros:

darījumu kontu reģistrs (darījumu kontu reģistrācija);

dematerializētu vērtspapīru reģistrs, ko nodrošina Centrālais vērtspapīru tīrvērtes depozitārijs (*Centralna klirinško depotna družba d.d. — KDD*);

E-RISK reģistrs (šaujamo ierociņu reģistrs, motorizēto transportlīdzekļu reģistrs);

laivu reģistrs;

gaisa kuģu reģistrs;

autoru un ar autortiesībām aizsargātu darbu reģistrs, ar autortiesībām aizsargātu darbu reproducēšanas gadījumā piemērojamo kompensācijas tiesību un

izmaksāto kompensāciju reģistrs, ar autortiesībām aizsargātu darbu reģistrs, audiovizuālo darbu reģistrs;

pensijas pabalstu reģistrs.

3 Kādas ir ar lietu tiesību (in rem) reģistrāciju saistītās sekas?Reģistrācija zemesgrāmatā

Lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrāciju zemesgrāmatā regulē Zemesgrāmatu likums (*Zakon o zemljiški knjigi*; Slovēnijas Republikas Oficiālais Vēstnesis Nr. 58/03, Nr. 37/08 — ZST-1, Nr. 45/08, Nr. 28/09, Nr. 25/11 un Nr. 14/15 — ZUUJFO).

Lietu tiesību uz nekustamo īpašumu reģistrācijai zemesgrāmatā, pamatojoties uz lēmumu par mantojumu, ir *deklaratīva nozīme* attiecībā uz to, ka mantinieks testatora nāves brīdī ir ieguvis īpašumtiesības.

Reģistrācijai zemesgrāmatā ir publikācijas nozīme. Tas nozīmē — ja tiesības ir reģistrētas zemesgrāmatā, tās nevar ignorēt.

Uz reģistrāciju zemesgrāmatā attiecas arī uzticēšanās princips. Tiek pieņemts, ka persona, kas reģistrēta zemesgrāmatā, ir labuma guvējs (īpašnieks).

Reģistrācija komercreģistrā

Reģistrācijas procedūru regulē Slovēnijas Komercreģistra likums (*Zakon o poslovnem registru*; Slovēnijas Republikas Oficiālais Vēstnesis Nr. 49/06, Nr. 33/07 — ZSReg-B un Nr. 19/15). Reģistrācijai komercreģistrā ir tikai deklaratīvs raksturs. Lai mantinieks iegūtu partnera statusu, viņam nav jāgaida, līdz tiek izdarīts ieraksts tiesas reģistrā. Testatora īpašums, tostarp dalība sabiedrībā, tiek nodots mantiniekiem viņa nāves brīdī.

Reģistrācija citos reģistrosDarījumu kontu reģistrs

Darījumu kontu reģistrs ir vienota datorizēta darījumu kontu un to turētāju datubāze, kurā reģistrētas gan sabiedrības un uzņēmēji, gan arī fiziskas personas. Tiklīdz persona kļūst par darījumu konta turētāju, informācija par kontu tiek ievadīta reģistrā.

Dematerializētu vērtspapīru reģistrs

Persona iegūst dematerializētu vērtspapīru pēc tam, kad attiecīgais dematerializētais vērtspapīrs ir reģistrēts turētāja kontā dematerializētu vērtspapīru centrālajā reģistrā.

E-RISK reģistrs, laivu reģistrs un gaisa kuģu reģistrs

Reģistrēto transportlīdzekļu reģistrā iekļauta visa informācija par konkrētu transportlīdzekli, un šī informācija norādīta arī reģistrācijas apliecībā: reģistrācijas datums, izdotās transportlīdzekļa reģistrācijas apliecības numurs, transportlīdzekļa īpašnieks vai persona, kuras vārdā transportlīdzeklis ir reģistrēts, tehniskās pārbaudes, obligātā apdrošināšana un cita informācija. Ierakstam reģistrēto transportlīdzekļu reģistrā nav publikācijas nozīmes, jo šis reģistrs nav publisks reģistrs. Tas attiecas arī uz ierakstiem par civilajiem šaujamočiem (administratīvās struktūrvienības veic uzskaiti par izdotajām šaujamoču atļaujām, savukārt par iekšlietām atbildīgā ministrija uztur centrālo reģistru, kurā veic ierakstus par izdotajām šaujamoču atļaujām, kā arī šaujamoču tirgotājiem un šautuvju operatoriem izdotajām atļaujām). Savukārt ierakstiem laivu reģistrā un gaisa kuģu reģistrā ir publikācijas nozīme.

Ar autortiesībām aizsargāto darbu reģistrs

Veicot ierakstu reģistrā, tiek nostiprināts juridisks pieņēmums, ka konkrēta darba autors vai autortiesību subjekts ir reģistrā ierakstītā persona, līdz tiek pierādīts pretējais. Reģistrs ir publiski pieejams.

Apdrošināto personu un no pensiju un invaliditātes apdrošināšanas izrietošo tiesību ieguvēju reģistrs

Apdrošināto personu reģistrs ietver no pensiju un invaliditātes apdrošināšanas izrietošo tiesību ieguvēju reģistru, apdrošināšanas pabalstu maksājumu reģistru, personu, kurām ir pienākums veikt obligātās sociālā nodrošinājuma iemaksas, reģistru un ekspertu atzinumu reģistru. Likums, kas regulē oficiālā reģistra darbību, nenosaka to, ka šis reģistrs ir publiski pieejams un ka reģistrācijai šajā reģistrā ir publikācijas nozīme.

4 Vai ir spēkā īpaši noteikumi un procedūras, lai pielāgotu lietu tiesību (in rem), uz ko persona ir tiesīga saskaņā ar mantošanai piemērojamiem tiesību aktiem, gadījumā, ja tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā persona atsaucas uz attiecīgo tiesību, šāda lietu tiesība (in rem) nav zināma?

Nav īpašu noteikumu vai procedūras attiecībā uz lietu tiesību pielāgošanu valsts tiesību sistēmā.

Lapa atjaunināta: 07/01/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.